

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1548/2025
20.01.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Вуковић, председника већа, Слободана Велисављевића, Милене Рашић, Светлане Томић Јокић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због три кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Драгана Станисављевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Сурдулици К.бр. 54/24 од 06.02.2025. године, исправљена решењем Основног суда у Сурдулици К.бр. 54/24 од 25.06.2025. године и Вишег суда у Врању 4Кж1.бр. 45/25 од 26.08.2025. године, у седници већа одржаној дана 20.01.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Драгана Станисављевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Сурдулици К.бр. 54/24 од 06.02.2025. године, исправљена решењем Основног суда у Сурдулици К.бр. 54/24 од 25.06.2025. године и Вишег суда у Врању 4Кж1.бр. 45/25 од 26.08.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сурдулици К.бр. 54/24 од 06.02.2025. године, исправљена решењем Основног суда у Сурдулици К.бр. 54/24 од 25.06.2025. године окривљена АА оглашена је кривом због извршења три кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, за које јој је суд претходно утврдио казне затвора у трајању од по 2 месеца, те јој је изречена условна осуда и то тако што јој је утврђена јединствена казна затвора у трајању од 5 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљена у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећених, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Врању 4Кж1.бр. 45/25 од 26.08.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљене АА и пресуда Основног суда у Сурдулици К.бр. 54/24 од 06.02.2025. године, исправљена решењем Основног суда у Сурдулици К.бр. 54/24 од 25.06.2025. године, потврђена, осим у делу одлуке о трошковима

кривичног поступка у ком делу је поводом жалбе браниоца окривљене иста укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно одлучивање.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене АА - адвокат Драган Станисављевић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и побијане пресуде преиначи тако што ће изрећи пресуду којом се окривљена ослобађа од оптужбе или исте укине и предмет врати на суђење првостепеном суду.

Врховни суд је, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, па је на седници већа коју је одржао без обавештења јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама, против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је нашао:

Захтев за заштиту законитости је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за подношење (члан 485. став 1. ЗКП), а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП мора се доставити одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и поступку пред апелационим судом – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Бранилац окривљене у поднетом захтеву за заштиту законитости као разлог подношења означава повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, која је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца. Међутим, наводи захтева браниоца окривљене не садрже објашњење у чему се конкретно та повреда састоји, односно не образлаже се на који начин су нижестепени судови правноснажним пресудама учинили означену повреду закона.

Сходно изнетом, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене, у делу који се односи на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, нема законом прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења разлога за подношење захтева за заштиту законитости, а што у случају подношења захтева за заштиту законитости због повреде закона члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, подразумева опредељење повреде, због које се захтев подноси, као и образложење у чему се та повреда конкретно састоји.

Поред наведеног, бранилац окривљене у поднетом захтеву за заштиту законитости као разлог подношења означава и повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да окривљена из оправданих разлога није могла да даје издржавње својој малолетној деци, због животне ситуације у којој се налазила, односно да окривљена из објективних и оправданих разлога није била у могућности да даје издржавање, те да у том конкретном случају онда и нема кривичног дела за које је оглашена кривом. У вези са изнетим, бранилац цитира одредбе члана 195. став 1. и 2, 14. став 2 и 112. тачка 29) КЗ, те наводи да је окривљена до престанка брака из кога има малолетну децу, била у браку пуних 18 година и да ништа од онога што је стечено током брачне заједнице није узела, већ је све оставила својој малолетној деци и бившем супругу, да непосредно пре развода није имала никакве сопствене приходе ни за сопствено издржавање, већ су се сви чланови породице издржавали од новчане социјалне помоћи коју су остваривали и дечијег додатка, из којих разлога је окривљена сматрала да ће престанком брачне заједнице – разводом, доприносити да та ограничена средства остану деци, а да ће се она снаћи за сопствено издржавње. Даље се наводи да се ни након развода брака њена материјална ситуација није побољшала, јер и даље није могла да обезбеди посао, као ни њен ванбрачни партнер, због чега је дошло до престанка и накнадно засноване ванбрачне заједнице у којој ванбрачној заједници је такође имала статус издржаваног лица, да се тај статус није променио ни након престанка ванбрачне заједнице када се вратила у ... код свог оца који од његове скромне пензије издржава и себе и своју ћерку – овде окривљену.

На описани начин, по ставу Врховног суда, бранилац само формално нумерише повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док у суштини указује на погрешно и непотпуно чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, оспоравајући чињеничне закључке везане за постојање „оправданих разлога“ услед којих није давала издржавање, оспоравајући истовремено и чињеницу да је окривљена поступала са умишљајем, односно субјективне елементе бића кривичног дела за које је оглашена кривом.

Поред изнетог, бранилац окривљене у поднетом захтеву за заштиту законитости нумерише и образлаже повреду закона из члана 16. ЗКП.

Међутим, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, као и повреда закона из члана 16. ЗКП не представљају законом дозвољене разлоге због којих окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек - захтев за заштиту законитости, због чега је Врховни суд захтев, у наведеном делу, захтев оценио као недозвољен.

Уједно Врховни суд указује да одлука Врховног касационог суда Кзз 842/2021 од 07.10.2021. године, на коју се бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости позива, није од утицаја на другачије одлучивање у овом поступку, имајући у виду да није у питању иста кривичнопроцесна ситуација (у предмету Кзз 842/2021 су нижестепени судови већ утврдили „оправдане разлоге“, а што овде није случај).

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 3) у вези члана 484. ЗКП, одлучио као у изреци овог решења.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Татјана Вуковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић